

FÖRSLAG TILL STATSRÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV 4 OCH 5 § I STATSRÅDETS FÖRORDNING OM TEMPORÄR BEGRÄNSNING AV FÖRPLÄGNADSRÖRELSERS VERKSAMHET I SYFTE ATT FÖRHINDRA SPRIDNING AV EN SMITTSAM SJUKDOM

1 Bakgrund och beredning

I 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar (727/2020), som gäller temporärt till och med den 28 februari 2021, föreskrivs det om krav på instruktioner och hygien i fråga om kunder i förplägnadsrörelser, om det allmänna kravet på avstånd mellan kundplatserna och om skyldigheten att planera verksamheten. Närmare bestämmelser om dessa krav samt om skyldigheterna i anknytning till kundernas vistelse och placeringen av kundplatser utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet är det också möjligt att begränsa antalet kundplatser i en förplägnadsrörelse samt öppettider och serveringstider när de villkor som anges i lagen är uppfyllda.

I 4 och 5 § i statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelsernas verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom (942/2020), som utfärdats med stöd av den ovannämnda bestämmelsen och som är i kraft till och med den 28 februari 2020, föreskrivs det om begränsning av förplägnadsrörelsernas kundantal samt av serverings- och öppettider enligt landskap och typ av restaurang.

Förordningen i fråga utfärdades torsdagen den 10 december 2020 och vid beredningen av den beaktades den senaste tillgängliga informationen om coronavirusepidemins förlopp samt bedömdes begränsningarnas nödvändighet och proportionalitet i epidemisituationer (Promemoria 9.12.2020).

Efter detta har epidemiläget i vissa regioner ställvis försämrats, på många ställen förblivit oförändrat och i viss mån också förbättrats. Institutet för hälsa och välfärd lämnade fredagen den 18 december 2020 ett utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet enligt vilket den kraftiga ökningen av antalet fall som började i mitten av november nu verkar ha stabiliserats. Det finns dock fortfarande en risk för att epidemiläget plötsligt kan bli allvarigare i hela landet. I utlåtandet har läget fredagen den 18 december 2020 kl. 12.30 uppdaterats enligt region.

Med anledning av utlåtandet har förslaget till förordning skyndsamt beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Det epidemiologiska läget har fastställts utifrån uppgifter från sjukvårdsdistrikten, landskapet Åland och Institutet för hälsa och välfärd. Ett utlåtande har begärts av Ålands landskapsregering den 18 december och landskapsregeringen har i sitt utlåtande av den 21 december konstaterat att de begränsningar som avses i 5 § 1 mom. i förordningen ska tillämpas i landskapet. Samtidigt har landskapsregeringen påpekat att landskapet inte tillämpar de subsidiära hänvisningsbestämmelser i rikets lagstiftning som gäller begränsning av antalet kunder (117 b, 117 d och 117 k § i markanvändnings- och bygglagen). Inga andra utlåtanden har begärts, men i samband med beredningen har det förts förhandlingar med Kajanalands sjukvårdsdistrikt.

På grund av ärendets brådskande natur har förslaget till förordning inte granskats av justitieministeriets laggranskning (30 § i RSR). I ärendet har det också beaktats att ändringen gäller endast namnet på ett landskap i förteckningarna i 4 och 5 § i förordningen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

I 4 § i statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom föreskrivs det att inne i eller i en del av en sådan förplägnadsrörelse belägen i landskapet Nyland, Egentliga Finland, Satakunta, Egentliga Tavastland, Birkaland, Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen, Södra Karelen, Norra Karelen, Mellersta Finland, Södra Österbotten, Österbotten, Mellersta Österbotten, Norra Österbotten, Kajanaland eller Lappland eller i Södra Savolax sjukvårdsdistrikt, vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet är att mot betalning erbjuda allmänheten alkoholdrycker i en livsmedelslokal som avses i livsmedelslagen (23/2006), får det samtidigt vistas högst hälften av det i 58 a § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) avsedda högsta antalet kunder eller personer enligt serveringstillståndet eller projektbeskrivningen. Inne i eller i en del av andra än ovan avsedda förplägnadsrörelser belägna i dessa landskap eller sjukvårdsdistrikt får det vistas högst tre fjärdedelar av det antal kunder eller personer som avses i det momentet. Landskapen och sjukvårdsdistriktet i fråga har i regel befunnit sig i epidemins accelerations- eller samhällsspridningsfas.

Enligt 5 § 1 mom. i förordningen ska i förplägnadsrörelser som är belägna i landskapen Nyland, Egentliga Finland, Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen och Norra Österbotten serveringen av alkoholdrycker avslutas senast klockan 22, och rörelsen får hållas öppen för förplägnadsverksamhet för kunder från klockan 5 till klockan 23.

Enligt 2 mom. ska i förplägnadsrörelser som är belägna i landskapen Satakunta, Birkaland, Södra Karelen, Norra Karelen, Mellersta Finland, Södra Österbotten, Österbotten, Mellersta Österbotten, Kajanaland och Lappland samt i Södra Savolax sjukvårdsdistrikt serveringen av alkoholdrycker avslutas senast klockan 22. I rörelser vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet är att mot betalning erbjuda allmänheten alkoholdrycker i en livsmedelslokal som avses i livsmedelslagen, får rörelsen hållas öppen för förplägnadsverksamhet för kunder från klockan 24 till klockan 23 och i andra än ovan avsedda förplägnadsrörelser i landskapet får rörelsen hållas öppen från klockan 1 till klockan 24. De nämnda landskapen har befunnit sig i epidemins accelerationsfas.

I 3 mom. föreskrivs det dessutom om lindrigare begränsningar för andra landskap och i 4 mom. om den tidpunkt då servering får inledas.

Enligt utlåtandet från Institutet för hälsa och välfärd anger regionerna att deras epidemiläge är följande den 16 december 2020:

Samhällsspridning: Helsingfors och Nylands (HUS), Kymmenedalens, Päijät-Häme, Centrala Tavastlands, Egentliga Finlands och Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt (sex regioner).

Accelerationsfas: Södra Karelens, Satakunta, Birkalands, Mellersta Finlands, Syd-Österbottens, Mellersta Österbottens, Vasa, Södra Savolax, Norra Karelens och Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt samt landskapet Åland (11 regioner).

Basnivå: Östra Savolax, Norra Savolax, Kajanalands och Lapplands sjukvårdsdistrikt (fyra regioner).

I utlåtandet ingår de ändringar och andra omständigheter som efter regionernas uppdateringar av epidemiläget den 16 december 2020 framkommit före den 18 december 2020 och som bör beaktas vid granskningen av epidemiläget i regionerna. Många regioner har berett sig på att antalet fall eventuellt ökar på grund av semestrarna vid årsskiftet.

Med anledning av utlåtandet har följande uppgifter beaktats vid beredningen av förordningen:

I fråga om landskapet Åland tillämpas de begränsningar av serverings- och öppetiderna för förplägnadsrörelser som anges för epidemins basnivå och som avses i 5 § 3 mom. i den gällande förordningen. Under veckorna 50 och 51 har 20 nya smittfall konstaterats i landskapet, och incidensen under två veckor har därmed stigit till 67/100 000 invånare. Eftersom landskapet enligt de senaste uppgifterna har övergått till epidemins samhällsspridningsfas den 17 december 2020, är det nödvändigt att begränsa antalet kunder i förplägnadsrörelserna samt serverings- och öppetiderna i enlighet med epidemiläget för att minska närkontakterna och smittrisken mellan människorna.

Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt befinner sig fortfarande i epidemins accelerationsfas. Lapplands sjukvårdsdistrikt befinner sig fortfarande på basnivån, men i regionen bereder man sig på de risker som turistsäsongen medför. I den gällande förordningen motsvarar de begränsningar som gäller hela landskapet Lappland begränsningarna för accelerationsfasen. Regionförvaltningsverket i Lappland har förbjudit anordnandet av alla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inomhus eller utomhus med fler än 50 personer i kommunerna inom Lapplands sjukvårdsdistrikt mellan den 7 december 2020 och den 6 januari 2021. De begränsningar för accelerationsfasen som gäller hela landskapet är fortfarande nödvändiga för att förhindra smittspridningen.

I landskapet Kajanaland har sjukvårdsdistriktet återgått från accelerationsfasen till epidemins basnivå, men i regionen gäller fortfarande samma begränsningar och rekommendationer som i accelerationsfasen. Kajanands sjukvårdsdistrikt motiverar begränsningarna med det sämre epidemiläget i de övriga regionerna, vilket kan återspegla sig på regionen på grund av de resor som görs under julen. Regionförvaltningsverket i Norra Finland har bestämt att en begränsning på högst 20 personer vid allmänna sammankomster inomhus och utomhus gäller i landskapet mellan den 19 december 2020 och den 18 januari 2021. Av det ovannämnda skälet som hänger samman med helgerna kring jul och nyår och med tanke på osäkerheten i fråga om det nationella epidemiläget ska de begränsningar som gäller accelerationsfasen och som nämns i 4 och 5 § i förordningen fortfarande anses vara nödvändiga i landskapet.

Statsrådet granskar epidemiläget och motiveringen till ovannämnda begränsningar omedelbart i början av 2021.

3 Föreslagna ändringar

4 §. Begränsning av kundantalet. I paragrafen föreskrivs det om begränsning av förplägnadsrörelser kundantal enligt landskap och typ av restaurang. Enligt förslaget ska samma begränsningar som gäller förplägnadsrörelser i landskapen Nyland, Egentliga Finland, Satakunta, Egentliga Tavastland, Birkaland, Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen, Södra Karelen, Norra Karelen, Mellersta Finland, Södra Österbotten, Österbotten, Mellersta Österbotten, Norra Österbotten, Kajanaland och Lappland samt Södra Savolax sjukvårdsdistrikt, vilka för närvarande befinner sig i accelerations- eller samhällsspridningsfasen eller där risken för en epidemi är hög och behovet av begränsningar konstaterats tidigare, även gälla förplägnadsrörelser i landskapet Åland.

Det föreslås att det inne i eller i en del av en sådan i dessa landskap och i det nämnda sjukvårdsdistriktet belägen förplägnadsrörelse, vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet är att mot betalning erbjuda allmänheten alkoholdrycker i en sådan livsmedelslokal som avses i livsmedelslagen (23/2006), samtidigt får vistas högst hälften av det i 58 a § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar avsedda och i serveringstillståndet eller projektbeskrivningen angivna högsta antalet kunder eller personer. Enligt förslaget får det inne i eller i en del av andra än ovan avsedda förplägnadsrörelser som är belägna i något av de ovannämnda landskap vistas högst tre fjärdedelar av det antal kunder eller personer som avses i 58 a § 2 mom.

5 §. *Begränsning av serverings- och öppettider.* Enligt 1 mom. i den gällande paragrafen ska serveringen av alkoholdrycker i förplägnadsrörelser som är belägna i landskapen Nyland, Egentliga Finland, Egentliga Tavastland, Päijänne-Tavastland, Kymmenedalen och Norra Österbotten avslutas senast klockan 22, och rörelsen får hållas öppen för förplägnadsverksamhet för kunder från klockan 5 till klockan 23. Enligt förslaget ska dessa begränsningar även gälla förplägnadsrörelser som är belägna i landskapet Åland.

Det föreslås att de nuvarande 2-4 mom., som gäller andra landskap och den tidpunkt då servering får inledas, förblir oförändrade.

Begränsningarna av öppettiderna gäller inte fartyg eller luftfartyg i trafik mellan Finland och utlandet eller i trafik utomlands eller förplägnadsrörelser i anslutning till distributionsstationer för flytande bränsle.

Förordningen avses träda i kraft den 23 december 2020.

4 Konsekvenser

Enligt förslaget ändras begränsningarna av förplägnadsverksamhet endast i fråga om landskapet Åland, som har befunnit sig på epidemins basnivå men övergått till samhällsspridningsfasen.

De ekonomiska och övriga konsekvenserna av de i lagen om smittsamma sjukdomar avsedda temporära begränsningarna av förplägnadsverksamheten beskrivs i regeringens propositioner RP 72/2020 rd och RP 139/2020 rd.

Syftet med de begränsningar som fastställs utifrån regionernas epidemiläge är att minska de sociala kontakterna mellan människor i sådana lokaler och situationer där risken för att coronaviruset sprider sig har konstaterats vara stor. I praktiken är behovet av att begränsa kontakterna i de landskap som befinner sig i samhällsspridningsfasen störst och denna effekt har också eftersträvat.

Det finns en betydande skillnad mellan de begränsningar av kundantalet samt av serverings- och öppettiderna som tillämpas på basnivån och dem som tillämpas i accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen. Till denna del har förslaget negativa konsekvenser för verksamhetsförutsättningarna för förplägnadsrörelserna i landskapet Åland, eftersom de inte tidigare har haft sådana begränsningar av antalet kundplatser som avses i 4 §, och eftersom serveringen av alkoholdrycker enligt förslaget ska upphöra klockan 22 i stället för klockan 24.